

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . . . 20 кор.
на пів року . . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . . 5 кор.
на місяць . . . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 16 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня трим неділя і руских свят 1/2 год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. «А. Домбровского (Хорунчини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи авертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

СВ. ОТЕЦЬ ПІЙ Х.

Нині, в неділю 7. серпня, вкладає Пій Х папску корону торжественно на свою голову. Вибір св. Колегії одержує прилюдне, всенародне доповненє в торжественній церемонії коронації. Се хвиля відповідна, щоби присвятити кілька стрічок особі Св. Отця. Побіч портрету, о який ми постарали ся в тій цілі для наших читачів, зберемо деякі вістки про жите і прикмети папи Пія Х.

Не мало було клопоту для днівникарских репортерів, коли оповіщено вибір Пія Х. Ніхто не знав про него більше, як те, що се венецький патріарх. Кинули ся розвідуватись на всі сторони. В тій цілі вишукували членів єго родини. Але і від них не вивідали ся богато, бо всі они вікові, а скромні люди, які знали тільки надзвичайну побожність і доброту серця свого брата-достойника. Їх шість сестер і брат, а старенька мати померла доперва перед кількома літами. З них три разом з матерію мешкали в Венеції при патріарсі та займали ся веденєм єго скромного господарства. Дві знов мешкає в Сальзано, малій містині, замужні, одна за кравцем, друга за малярем і власителем склепику. В Різе, в старій рідній хаті мешкає шеста сестра, віддана за торговельником вина, соли і тютюну, а брат папи є почтарем в селі Грації коло Мантуї.

Джюзепе (Йосиф) Сарто, теперішній Пій Х є найстаршим зі своєї рідні і родив ся 2. червня 1835. р. в Різе, дивеції Тревизо. Вже в двацятім році він став богословом, а що-до дальшої єго карієри, оповідають карактеристичну анекдоту, яку Сарто, ставши венецьким патріархом, оповів раз в крузі знакомих. Девять літ — сказав — був я семинаристом, девять літ парохом, девять літ крилошанином, девять літ єпископом, девять літ, здає ся, остану в Венеції, а коли Господу подобає ся, може папою і знов може девять літ, бо се число якось дивно звязанє з моїм житєм.

Пій Х походить з убогої селяньської родини, чоґо не тільки не заперав ся ніколи, але противно, гордив ся сим. Ціле своє жите відзначав ся великою добротою серця і лагідністю успособленя. Особливо як єпископ Мантуї лишив по собі незабутну память. Єго невичерпана добродійність доходила до того, що на неї віддавав всі свої доходи і сам бував задля того в грошевих клопотах. Найбільше боліло єго тоді, що вже не має чим помочи зголошуючим ся до него нуждарям. В таких разях, — оповідають — єпископ не ваґав ся і заставляти навіть у жидів. Мав він один дорогий перстень, який майже не виходив з заставничого банку, бо що тільки єго викупив, зараз знов заставив, аби давати поратунок убогим. Близші знакомі робили єму нераз вимівки з тої причини, що за мало спомагає свою власну родину, але він так само в Мантуї, як і в Венеції, яко патри-

арх, не дав себе відвести від сего погляду, що всі єго доходи належать до дивециян, іменно найбільшійших. Доперва від двох літ убезпечив своє жите на 20.000 лірів, які припадуть єго родині.

Як великий жаль буде убогим Венециянам за своїм патріархом-добродієм, так не менше папа відчуває і вже нераз висказав свій біль, що не може побачити своєї — як казав — улюбленої Венеції.

Що-до загального образования, то хотій Пій Х не можна назвати книжково ученим чоловіком в тім зміслі, щоби постував з науковим розвоєм свого часу, то однак він є знаменитим латинником, пориваючим бесідником і великим любителем музики. Звісний о. Перозі завдячує підпертю б. венецького патріарха своє іменованє на діриґента сикстинського хору. Крім того папа знає основно французку мову і говорить плавно по німецьки. Але понад те все зносить ся єго душевна ясність ума, уміркованість і лагідність, яка довголітною працею над ушляхотненєм людских душ, відкрила єму всі тайни люд-

ської натури і наділила отвертим серцем для людского жита і терпінь, заховала живе учутє, переймаюче ся всім, що добре і хороше.

Чи Пій Х буде папою-політиком — пише один з єго близьких знакомих — чи посвятить ся головно реліґійній діяльності, на се питанє трудно дати відповідь в рішаючій формі. Будь що будь буде добрим папою. Не можна буде сказати про него: Се зробив з огляду на Францію, се з огляду на Німеччину. Під тим зглядом зуміє устеречи ся навіть тіни сторонничости; сего можна бути зовсім певним. Буде він добрим, лагідним, добродійним папою.

Малий місіонарчик.

В своїй трудолюбній, а витревалій діяльності в Христовім винограді, оо. Василяни не забули і про дїтвору. Побіч «Місіонаря», який нині розходить ся щомісячно в 20 тисячах екземплярів між народом оснували оо. Василяни і «Малий місіонарчик», а ціль і завдане его пояснюють у вступнім слові 1. листа, яке подаємо тут задля знаменитого представлення потреби сего видавництва:

Любі Діти!

Ось і газетка. Нова. Малий місіонарчик. Малий попри великого. Та на що? На те, що й великий. Великий на дуже а дуже важні річи, на такі важні, що більше варта, як весь світ Божий: на те саме й малий, на ті дуже важні річи. То на щож два, як оба на те саме?

Та то видите, Івасеві тато мають капелюх, але й Івасеві треба. Татів великий не на Івася шитий. Тато его вберуть, то їм до лица, а най-но Івась вбереть у него, зайде на вуха тай на очи, що й світла не зобачить.

Або чоботи, ті великі татові. Ану, най взує їх Михась, тяжко кроку вступити, за тяжкі на его ноги. Ну але тато йдуть собі в них раз два, так легенько.

Таке саме щось й з тим великим Місіонарем. Він на стару голову. Тато, мама, вуйки, тітки, нанашки то всьо з него розуміють геть до чиста, а Івась, Михась, Параня, Доня вже не так. Читають, читають і щось ніби, здаєсь, розуміють, а щось не розуміють тай кінця не знають, про що він там розповідає. Саме, як з тими чобітьми великими; ніби щось є на ногах, а годі кроку вступити. Або з тим капелюхом, що на тата шитий. Возьмеш его на свою малу головку, ніби щось є на голові, а гірше як без него, бо закрий очи тай світла Божого не видко.

От на те є сей Малий Місіонарчик, щоб розповідав дітям про ті найважніші річи, але так складенько, так зрозумінько, що кожда дитина, що возьме его, перечитає і вже всьо зрозуміє про ті найважніші річи, так само, як старі з великого.

Правда, діти, що то добре мати таку свою газетку?

Процес о шпіонажу.

(Допись з Відня).

(К.) Нині 5. серпня станув перед судовим трибуналом, якому проводив барон др. Дітлер, др. Броніслав Оссолінський, обжалований, як ми вже доносили, о намагане уведенє до співвини у шпіонажі.

О год. 9. рано зібрало ся в IV. салі роз-

прав карного суду многу представників праси і численна публіка, заінтересована звістками часописий, які вже кілька днів наперед заповідали сю сензаційну розправу. Віденська публіка цікавить ся вельми справами, в яких героями, очевидно сумними, являють ся наші країни, польські Ritter von-и, бо вже карні розправи братів Барановских, Боденського, Гарчинського, Богдана, Сарнецького і многах інших «шляхетне уродzonych» зробили вже належну рекламу тій species galiciana.

Не менше і личність Оссолінського зацікавила віденський загаль, особливо, коли его оборонець др. Дунецкий, мабуть — як Німці кажуть — для «Stimmungsmacherei», повязав походженє Броніслава Оссолінського із знаменитим родом польським звісного фондатора музею. Тож з великим напруженєм дождано хвилі, як палкар, по тутешньому званій «Justizsoldat» введе обжалованого до салі.

Подібно як его безпосередний попередник на тій арені пан Станіслав Сарнецький, виступив і пан Броніслав перед трибуналом і публіку «зе шиком і правдїве по ридерску». Елегантний сальноновий одяг, лякерові черевички, претенсіонально уложена причіска і модїо повикручувані вусики прикрашували пригноблену очевидно стать пана Броніслава, хід і рухи его знаменували бувальця-шляхтича і досвідного донжуана, а одна тільки блідість лица і слїдна утома зраджували несупокій душі чоловіка, що стоїть під тяжким закидом соромного злочину шпігунства.

Усївши побіч свого конвойного товариша, понурив пан Броніслав свою буйну голову і опер єї, тяжку думами, на праву руку... Всї мрії про «велику і світлу будучність в Росії» прислимов мільяна банька!... В тій десператській постанові, плечима обернений від публіки, перетривав він цілу розправу, що становила неначе ціле resume его гулящого і очайдушного житя, цілий его доробок, як приватного чоловіка, мужа, вітця, дальше державного урядника, ба навіть польського полїтика і публіциста. Бо всї ті течїи его ества, які побіч всеї легководности, гульнї та лукавости, вказували на рідкі таланти у сего чоловіка, аложили ся разом і на сей послїдний помисел задуманої кар'єри, яку мрїв він зробити в ідеалізованій ним Росії. Остаточню завели его перед карний австрійський трибунал!

Як сам обжалований похнюплений сидїв, дождаючи свого суду, так знова его оборонець оказував велику певність побїди... а може лише не хотїв здавати собі справи із того сумного позорища, яке подав світови розбуялий і розполїтикований пропагатор «der polnisch-franco-russischen Alliance». Свобода і певність д-ра Дунецкого впадала тим більше в очи, що всї прочі свїдїлаючи в процесї особи, явивші ся свїдїки, від Теодоровича до Вергуна, виглядали дуже заклопотано і сконстерновано, що попали

в те немиле сьвідоцтво. Особливо сей послїдний, протектор і мабуть інспіратор публіцистичних елюкубрацій Оссолінського в «Слав. Веке», несупокійно і дуже пильно конферував щось на боці із синдиком тутешних москвофілів адв. Филипом Крижановским, що на свій великий жаль понав також у свїдїки сеї фатальної для москвофілства афери.

До розправи явив ся знавець, відпоручений ц. к. міністерством війни, капітан генерального штабу Альфред Редль, аби висказати осуд в тій справі з воєнного становища.

Зараз з початком розправи внїс прокуратор виключити явність з огляду на вселюдний порядок. Оборонець супротивив ся сему внесковї рішучо.

Трибунал застерїг собі ухвалу над тим внеском до дальшого току розправи і виключив явність пізнійше з причин, натякнених прокуратором, по відчитаню акту обжалованя.

Акт обжалованя, знаменний своєю знаменитою юридичною конструкцією ества заклинєного Оссолінському злочину, звучить:

Ц. к. державна прокуратура у Відні вносить проти д-ра Броніслава Оссолінського, віком 37 літ, родом з Войничя, приналежного до Львова, католика, женатого, ц. к. скарбового комісаря у Львові слїдуюче обжалованє:

Др. Броніслав Оссолінський тим, — що в трьох листах, писаних у Львові в мартї с. р., а висланих почтою, завїзав Антіна Теодоровича у Відні навязати переговори із заступством заграничної держави, аби оно закупило інструкцію, управильняючу рух залїзниць на случай мобілізації, — наклонював Антона Теодоровича до злочина, а іменно до сего взивав его і намагав ся увести, аби Теодорович пособляв, помагав і причиняв ся до певного виконаня злонамїреного чиню, піднятого Оссолінським в часї мира, щоби такі зарядженя і предмети, що відносять ся до воєнної сили держави і до єї війскової оборони, а які держава не видає вселюдно, ні вселюдними не уважав, в тій цілі провідати (вишпіонувати), аби сї вісти подати чужїй державі, одначе сей его вплив остав без успїха.

Тим допустив ся др. Броніслав Оссолінський у спїлованої намови до співвини у злочинї шпігунства (шпіонажі) в понятю §§. 9. 5 і 67. карного закона, за що слїдує его карати після § 67. сего зак.

(Конець буде).

НОВИНИ.

— Калєндар. В недїлю: руско-кат. Панталеймона; рим.-кат. Романа. — В понедїлок: руско-кат. Прохора; рим.-кат. Лаврентія. — В вторник: руско-кат. Калиника, Серафим; рим.-кат. Зузани дїви.

ЗАПИСКИ ЛІКАРЯ.

Переклала Маруся Полтавка.

В книжках не було сказано про можливість подібного «утрудненя» при тифї; алеж хіба книжки можуть перевидїти усї дрібниці? Я був у розпучї: я такий дурний, недогадливий, що не гідний бути лікарем, а лише робити, як фельчер, по готовому шабьонові. Тепер менї сьмішно згадувати про сю розпучку: студентам багато говорять про конєчність індивідуалїзувати кожидї випадок, але вмїлість індивідуалїзувати набуває ся лише досвідом.

З кожиднем днем моєї практики що раз то нагальнійше повставало передо мною питанє: по якому дивному непорозумінню я одержав лікарський диплом, — чи маю я право, на підставі сього, вважати себе лікарем? І жите кожидї раз все більше переконуючо відповідало — ні, не маю!

Наконець лучилась менї ось яка пригода. І тепер ще, коли я згадаю про неї, мене обгортає сум і жах. Але як розказувати — то вже про все розказувати.

На кінці міста, в убогій хатинї, жила вдова-прачка з трема дїтьми. Двоє з них вмерло на

шкарлятину в шпиталі; незабаром після їх смерти, захорїла і остання дитина, худе, негарне хлопця років осьми. Мати ні за що не хотїла відвести і його в шпиталь і рішила лічити його дома. Вона покликала мене. У хлопця була шкарлятина в дуже тяжкій формї; він маячив і кидав ся, температура була 41°, живчик майже незаметний. Оглядївши хорого, я сказав його матери, що ледви й він подужав. Прачка впала передо мною на колїна.

— Батечку мій, ратуйте його! один він у мене зїстав ся! Ростила його підпорою на старість... скільки зможу, заплачу вам, до віку для вас за дурно прати му!

Жите хлопця з тиждень висїло на волоску. Наконець температура потроха знизилась, висипка поблїдла, хорий став приходити до памяти. Явилась надїя на добрий конець. Менї став дорогим отсей марний, негарний хлопець, з полупленною на лицї шкірою і апатичним зором. Щаслива мати горячо дїкувала менї.

Через кілька день хорого знов напала горячка, а праві підщоківі желези напухли і зробились болючими. Опух щодня більшав. Само по собі не представляло се ніякої небезпечности: в найгіршїм разї желези зропили би і повстав би ропень. Але для мене таке утрудненє було дуже неприємне. Коли повстане ропень, треба буде его перерізати; розріз прийдець ся робити на шпї, де стїлки бючок і жил. Що буде, як я

прорїжу яке небудь більше начине, чи зумію-ж я спинити уплив крови? Я до сього часу ні один раз не дотикав ся ножом живого тіла; бачити — я бачив дуже трудні і запутані операції, але тепер полишений сам собі, я бояв ся прорізати простий ропень.

В початковї стадїї запалення желез дуже добре ділає втиранє сїрої масти з живого срібла: роблені завчасно сї втирання не рідко переривають запалєнє, не допускаячи до ропненя. Я рішив ся втирати своему пацієнтові сїру масть. Опух був дуже болючий і тому на першїй раз я не сильно втирав масть. На другий день хлопець виглядав весело, перестав скигліти; температура знизилась; він усьміхав ся і просив їсти. Болючість желез значно зменшила ся. Я у друге втер в опух масть, на сей раз сильнійше. Мати трохи що не молилась до мене і гірко жалувала, що не покликала мене до тих двоїх дїгїй, що вмерли; годї-б і вони лишились живими.

Коли я на другий день прийшов до хорого, то завважав у його станї значну перемену. Хлопець лежав горїлиць, повернувши голову на бік і безперестанно стогнав; у правїй надобойчиковї ямцї, нижче від первїсного опуху червої новий великий опух. Я поблїд. З бючим серцем став оглядати хорого. Температура була 39,5°; правий ліктевий суєстав розпух і був такий болючий, що до руки годї було й дїткнутись. Ма-

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця про-симо наших Вп. Передплатників о скорє відновле-не передплати, зглядю о вирівнанє залогостий, та о приєднуванє нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо, о скілько запас вистанє, даром всі попередні числа з фей-летоном «Записки лікаря».

— **3 нагоди вибору папи Пія X** розпорядив Ексц Митрополит гр. Шелтицкий: 1) Щоби душ-пастирі оголосили торжественно в церквах вір-ним, що на Апостольский престол вступив папа Пія X; 2) щоби в найближшій неділю відправили торжественну Службу Божу на інтенцію Папи, з долученєм гимну св. Амвразія «Тебе Бога хвалим» і тричі внесли многолітство Св. Отце-ви Пієви X; 3) щоби у всіх богослужєнях і мо-литвах поминали в приписаний спосіб і у відпо-відних місцях папу Пія X.

— **3 Сянока.** Виділ філії «Просвіти» в Сяно-ці скликає Русинів-Українців сяніцкого і ліського повіта на довірочні збори в справі введєня в житє українсько рускої бурси в Сяноці на по-неділок дня 17. с. м. о 2. год. пополудни.

— **Пожарний «Сокол» в Сільці** засновано на статурах філіяльних львівського «Сокола». На-місництво затвердило вже статуті.

— **Масакра учеників в тернопільській рускій гімназії.** Ся інституція отворена по тільки тяж-ких заходах замість сповняти свою просвітну місію, ширить лише пострах межи родича-ми. Строга класифікація учеників в руских гімназиях в Коломаї і у Львові нічим супроти послідної класифікації в тернопільській рускій гімназії. Довга мовчанка про вислід класифіка-ції в сій гімназії зневолила нас віднести ся з просьбою до нашого дописувателя, при-слати нам звіт дирекції сеї гімназії. Та однак ш. дописуватель встидав ся мабуть перед нами і перед суспільностю розкрити сумний образ дійсного стану роботи гімназияльних педагогів, і не зводив сповнити нашої просьби. Тому позволимо собі навести за «Ділом» річний до-рібок тернопільских світлодавців. З початком шкільного року було всіх учеників: в I класі 43+43+43; в II кл. 41+41; в III кл. 41+40; в IV кл. 34+34; в V кл. 43, — разом 403. Серед року виступило загалом 48 учен., так що оста-ло 355 учеників. З того одержало 45 степені I з відзначенєм, 190 степені I, 49 степені II, 42 степені III, а 29 поправку. Отже «чисто» пе-рейшло до дальшої класи 235 учеників на 403, а 168 застрягло або заздальєдї вивєсло ся з гімназії. Тернопільська руска гімназия має всего пять клас, але ще таких кілька класифікацій, то не дїжде скоро мати перший ієнит зрілости. Що так може бути, вказують отєї числа. Перший степені (і з відзн.) одержа-ло в кл.: I—70; II—50; III—51; IV—42; V—22 учеників. При такій дальшій класифікації буде в VII кл. 12 учеників, а в VIII кл. два ученики, если не втечуть серед року. Так само з тих 70 учеників, що вийшли з I кл., остане в VIII кл. велика нуля. Причину сего нещасного вислїду класифікації дописуватель «Діла» бачить в са-мих учителях і на питанє: хто учив так зма-сакровану при класифікації молодїж, відпові-дав: «Шістьох учителів, котрі філософії не но-хали: покінчені й непокінчені теологїи (мабуть один навіть без матури), медики і всяка інша можлива бранжа, котра з педагогії може знати лиш се, як написати двійку; але як хлопця нав-чити, се не річ случайних педагогів, до яких

ти, хоть і сильно стрівожена, з довірою й на-дїєю слїдила за мною... Я вийшов, мов убитий; видима річ: я своїми втиранями розігнав гниль з желези по усьому тілу і в хлопця починалось загальне затровєє крови, від якого немає ра-тунку.

Цілий день я мов здеревілий переблукав по вулицях; я ні про що не думав і тільки був цілий перенятий жахом і розпукою. Іноді сві-домо нараз ставала ярко думка: «так, я убив чоловіка». І тут годї було одурити себе. Справа не могла-б бути яснійшою, колиб я про-сто перерізав хлопцеві горло.

Хорий прожив ще півтора тижня; що дня в нього появлялись нові й нові опухи — у су-ставах, в печінці, в нирках... Мучив ся він без-мірно і одиноке, що лишалося роботи — се втрискувати йому морфину. Я відвідував хорого кілька разів на день. Коли я входив, мене стрі-чали мученичі очи дитини з її заналого, потем-нілого лица. Сцїпявши зуби, хорий цілий час слабо і протяжно стогнав. Мати вже знала, що немає надї.

Наконець якось — а було се під вечір — зайшов я у хатину прачки і побачив свого па-циєнта на столі. Все скінчилось... З якоюсь острою і болїсною цїкавостю підійшов я до трупа. Заходяче сонце освічувало схуділе, мов воскове лице хлопця, він лежав, насупивши бро-ви, немов про щось з жалєм думаючи — а я,

рада шкільна і управитель мають предлекцію. Дальше учитель чи навіть професори такого ле-рекованія, що в рускій гімназії повинні бути ли-ше відличні ученики, і тому палять все, що їм під руку підпадає, а не має вигляду на відлич-ність. Є вкінці професори пасивні, котрі бачать і розуміють, що але дїєсь, однак они на се нічого не порадять. А що найважнійше — є управитель, (п. Калитовский) котрий всякими средствами; ексклюзиями за марні провини, двійками (як з предметів так і з обичаїв та пильности) сїче мо-лодїж. Се нечуванаріч, щоби коли директор шко-ли робив прєсію на учителів, щоби давали двійки, а однак се було на порядку дневнім при класифікації в рускій гімназії, і то як що-до-залих нот з предметів так і з обичаїв та пиль-ности. П. управитель приймає доноси, звідки-б они не походили, і на підстаї сих, дуже часто безвідставних доносів, шле реляції до висших властей, а там справді можуть думати, що він з якимсь страшним «гайдамацтвом» в своїй гімназії муєть бороти ся. В польській гімназії був би подібний управитель — супротив опіїї самої суспільности — неможливий... Коли тер-нопільська руска гімназия буде видїти, то се бу-де заслугою теперішнього управителя».

— **3 Самбора.** Ієпитова комісія для учителів шкїл народних в Самборі подає до відомости що поданя о дозволенє зложєня ієпиту кваліфі-каційного в речинці осїнім належить вносити до Дирекції Комісії за посередством своїх звер-хних властей до 25. серпня с. р. В котрім дни зачне ся ієпит, буде кождий інтересований пові-домлений.

— **Робітничі розрухи на Україні.** Страйк ро-бітників на Україні стає щораз грізнійший. Мо-сковскї чиновники і козацтво гуляють і купають ся в українській крові. Нагайки свистють, арешти і тюремні переповнені, карабіни при роботі, кров-ле ся струями. Власти самі проваюють страй-куючих робітників, бо не дають їм зійти ся і виговорити ся. З Київя доносять урядово, що товпи робітників в силі яких 2000 осіб зібрали ся на березї Дніпра; коли приїхали козаки і впа-ли в середину товпи, посипав ся на них град каміня. Козаки дали огня з карабінів і убили трєх робітників, а 24-х ранили. Окружний судия, 1 офіцїр і кількох салдатів ранєні каміннями Розігнані робітники звернули до міста і вибива-ли вікна, впадали до робітєнь і грозьбою зне-волювали прочих робітників приступати до страй-ку.—В Одесї засуджено за збіговище в днях 30. і 31. липня с. р. 27 міщан- і 71 селян-робітни-ків по 3 місяці арешту.

Такі самі розрухи, як ми вчера доносили, ширять ся в цїлій полудневїї Росїї. В Тифлії, як доносить газета «Кавказ» засудив губерна-тор за уличні розрухи і за непослух властям на 3-місячний арешт: 18 пекарів, 4 різників і 5 ден-них робітників, а кількох субектів на 1-місячний арешт.

— **Демонстрация в каварни.** Підчас концерту військовїї музики угорского 62. п. п. в одній з каварєнь у Відни приїшло до демонстрації пу-блики. Музика грала потурі, в якім приходив народний имя австрийский і поминула сей имя. Відєнці думаючи, що се антиавстрийска демон-страция музики, почали співати имя і заглу-шили гру оркєстри, почім домагали ся, аби від-ограно имя. В каварни настала метушня, аж поки не вияснило ся, що корпусна команда по-ручила військовим оркєстрам не грати австрий-

його убийник, дививсь на нього... Осиротїла ма-ти ридала в куті. По голих стїнах хатини висї-ло запилєне павутинє, від брудної долівки не-сло вохкостию; було зимно, зимно і пусто. Ри-даня стиснули менї горло. Я підійшов до мате-ри і почав її потїшати.

Через пів години я збирив ся до відходу. Прачка нараз заметушилась, сквапно полїзла у скриню і подала менї затовщену трирублівку.— Приймїть, батечку... за труди... — сказала вона.— Уже як ви старались — спаси вас Цариця Небесная!

Я відказав ся. Ми стояли з нею в напів темних сінях.

— Не судив, видно, Бог — сказав я, ста-раючись не дивитись в очи прачки.

— Його свята воля!.. Він краще знає... — відповіла прачка, і губи її знов затремтіли від риданя. — Батечку мій, спасибі вам, що жалїли мого хлопця!..

І вона плачучи, впала менї до нїг і хотїла поцїлувати мою руку, дякуючи менї за мою ла-ску і добрість.

Нї! все покинути, всього зрєчьсь і їхати в Петербург, хочби там і приїшлось умерти з голоду!

(Дальше буде).

ского имву на приватних концертах, аби не дово-дити публику до протидержавних демонстрацій. Як бачимо і так лихо і сьак не добре.

— **Град.** З Топільниці, старо-самбірского пові-та, доносять, що дня 30. м. м. навістив тамошню околицю град величини волоских орїхів і зни-щив всі поля. Град падав через довше як чверть години. Громада Топільниці і двірський обшар внесуть просьби о опует в податках.

— **Страйки.** В Берліні має вибухнути страйк в товаровім домі урядників. До спілки належить 39.000 урядників. Директори спілки беруть по 9 до 16.000 марок річної платні, а обслуга торгівлі одержує по 75 до 95 марок місячно, а до того муєть робити в неділі і свята. — В Льорїєнт у Франції застрайкували портові робітники. При демонстрації приїшло між робітниками а жан-дармами до кровавої стрічі. Кількох жандармів і робітників було ранєних. Провідники страйка-рів зажадали, аби відкликано прокуратора, який веде слїдство в справі демонстрацій і аби вій-ско не виступало з багнетами проти безоружних робітників. В протівнім случаю провідники страйку не ручать за спокій.

— **Нещаслива пригода.** З Глубічка доносять, що вчера пополудни застрілив ся там гімнази-яльний абітурїєнт з Кракова, Островский, який приїхав на ферїї до гр. Плятера. Островский вибрав ся з сином гр. Плятера, 15-літнім уче-ником на лови до ліса і коли перескакував рів, стрільба випалила ненадївно, а цілий набій влу-чив єго в бїк. За хвилину Островский сконав. Послїдними єго словами були: «Мамо, мамо». Він був сином убогої вдови і мав стати єї під-порю на старїєть.

— **Кінематограф при науці.** Нові дослїди з по-ліпшєним кінематографом доказують, що він може дуже значно прислужити ся науці. Ан-глїйский ученый мс. Шарле Урбан предложив недавно одному німецькому дневникареви вислї-ди, які одержав при получєню мікроскопа і біо-скопа. Живий образ зовсім ясно представляв обїг крови в тілі жаби. Належить лишє відпові-дно побільшити образ, аби оглядати вельми цї-кавий процес обїгу крови. Спершу мікроскоп побільшує образ 800 разів, і є він тоді величи-ни поштового значка. Коли сей дрібний образ вставити до магічної ліхтарї, якої уживають в Палє Театр-ї в Лондонї, то побільшенє зрєсте до 38 мільїонів разів. Фотографїї до біоскопу знимає ся зі скоростию 16 на секунду. Так як обїг крови — можна представити в кінематографї і інші біологічні процєси. Урбан відтворив прим. розвії і розріст бацїлів в пниших органї-змах. При тих своїх дослїдах сей ученый винай-шов способи до поліпшеня кінематографу, так що можна ним зобразити зріст рослини в однім тижни.

— **3 залїзничї** З днем 1. серпня с. р. отворє-но на шляху Львів-Іцкани між стациями Льво-вом а Сиховом при клм. 3³/₄ в окрузї ц. к. Ди-рекції держ. залїзничї в Станиславовї — осо-бовий перестанок «Кульпарків», призначений для руху особового і ограничененого пакункового. Бі-летї їзди видає ся на перестанку. Експедиция пакунків відбуває ся в дорозї доплати.

Загальний рух поїздів на шляху Надвір-нянське передміє-Слобода рунгурска копальня — коломїйских залїзничї льякольних з днем 5. серпня с. р. знова привернено.

— **Дрібні вїсти.** Вінчанє п. Анатоля Чичилови-ча з панвою Евгєнією Гошовскою відбудє ся дня 11. с. м. в парохїяльній церкві в Любачєві. Стация зал. і тел. в місці. — Вінчанє п. Льва Воробкевича, укінченого богослова, з п.ною Зо-нею Мацїлинською відбудє ся дня 11. с. м. в Торскім коло Залїщик (стация зал., тел. і почта в місці). — Російский консулят у Львові пере-ніє ся з ул. Крашевского на ул. Сиктєстуску ч. 46. — В Пруску, сьвіцького повіта, убив грїм дня 3. с. м. на насовиску 17-літню дївчину Аня Ру-ду, а другу сильно понариив; обї скоронились бу-ли підчас дощу під вербу і там постигло їх не-щастє. — Намісництво внасиїгувало для потер-пївших від граду в Стрийщинї яко тимчасову поміч 2.000 К. Є се наслідок децутації, що хо-дила в тїй справі до намісника під проводом повітового маршалка і пос. Олесницького.

РОДИМЦІ! Приготовляйте діти до вступних ієпитів до шкїл середних!

Телеграми

з дня 8. серпня.

Ішль Цїсар повертає дня 12. с. м. до Відня.

Ішль. Вчера о год. 11¹/₂ був гр. Куєн-Гедер-варї на авдїєнції у цїсаря і остав там аж до двірского обїду, на який одержав запросиня. По обїдї повернув до свого мешканя в Готелі «Елі-забет».

Коли єго ту інтерєновали дневникарі в справі внесенї ним димїєнї кабинету, гр. Куєн махнув рукою і відповів, що се неправда, то ли-ше дневникарскї комбінації.

Відень. Намісник гр. Андрій Потоцький виїхав з поворотом до Львова.

Відень. Інвестиційні видатки державних залізниць в першій півроці 1903 вимостили 41,282.086 корон.

Софія. Болгарське правительтво висказало своє здивування про вибух нових розрухів в Македонії і заявило, що буде поводити ся безсторонно. Після гадки правительтва ворохобня є лише місцева а не загальна.

Париж. Нині почав ся процес против Тереси Гумбертової, Фридриха Гумберта та Романа і Еміля Дорінякін, оязазованих о обманства і фалшивництво векслів.

— Перший випуск „Практ. проповідий до руско-го народа“ вже вийшов і розсилає ся предплатникам. Можна набути в книгарни Ставропигійській у Львові як також в книгарни в Станиславові, по ціні 2 кор. з почт. оплатою. Позаяк оправлені примірники треба би висилати за фрахтом, прсте не опраўляє ся, а лиш брошурує ся, за се слідуєчі випуски що-до обьому будуть збільшені о 2 аркуші друку. *О. М. Кінаш* в Хоросні, п. Брідки.

Вісти господарські, промислові і торговельні.

В Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ видано в місяці липни с. р. 13.477 важних поліс на суму 12,263.178 кор. обезпеченої вартости з премією 122.277 К 98 сот. разом від початку року по кінець липня було 70.478 важних поліс на суму 71,756.140 кор. з премією 671.746 К 10 сот.

Попереднього року за той сам час було 58.640 важних поліс на суму 60,646.773 кор. з премією 552.058 кор. 88 сот., т. є сего року о 11.838 поліс і 119.705 К 22 сот. премій більше.

Шнід в чиния було 145 случайв, разом всіх від початку року по кінець липня було 933 шкід, з котрих 908 вже виплачено, 11 шкід находит ся в ліквідації місцевих делегатів, а 14 відшкодовань (в квоті 8.093 кор. 53 сот.) на разі з причин правних здержано.

Сума всіх тих шкід разом з коштами ліквідації вносьть brutto 539.666 К 59 сот. з чого по потрученю части реасекурованої лишаєсь на власний рахунок 253.963 К 63 сот.

Фонди Товариства обезпечень (резервовий, резерва премій і прочі) вносьть з кінцем липня с. р. 1,073.351 К 73 сот.

Львів, дня 7. серпня 1903.

Дирекция.

Надіслане.

Специаліст недуг горла і грудий

Др. ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітний лікар клінічний і заведеня лічничого в Щавниці, ординує постійно у Львові, ул. Корняків ч. I, II пов. (Народний Дім). 11(68-?)

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронови
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку красевого
- 5% облігації Банку красевого
- 4% позичку красеву
- 4% облігації пропінацийні і веїлякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного.

Тополя
Т. ШЕВЧЕНКА.

Серия перелисних листів (8 штук) з гарними ілюстраціями (чорними і кольорованими) до Шевченкової баллади „Тополя“ вийшла пакладом С. Гальберга в Бучачі Набувати можна серіями і поодинокю у накладці та у всіх більших книгарнях і торговлях. Ціни низькі.

1(38—40)

НАРОДНІ ІМНИ:

**Ще не вмерла Україна!
Не пора!**

на картоновім папери видала „Народна Рада.“

Набувати можна в „Народній Канцелярії“ у Львові (Ринок 10.) по 2 К за 100 примірників. На поchtову оплату належить долучити 20 сот. Менше як 100 прим. не висилає ся. (20-20)

**Найновіший твір
Л. Лопатинського
„ПАРАЦЯ“**

комедия в 3 актах зі сльівами
(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним йовіальним гумором і жвавим діяльогом. Ся комедия збогачує знатно галерию тивів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розмішена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії упростіженим недотепюю, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горуна у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

ЛьВІВ
РИНОК Ч. 10.

ДІМ
„ПРОСЬВІТИ“

одиноке руске товариство асекураційне, засноване в 1892. р.

обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є надвишку з оплат розділяє межі членів яко звороти; в послідних трех літах вносив зворот 8%.

ДНІСТЕР

виплачує шкоди дуже скоро а опінку шкід переводить разом з делегатом і місцевими членами. За 10 літ виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

ДНІСТРА

поліси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.

ДНІСТЕР

посередничить при обезпеченях на жите в краківскім Товаристві, відступає часть провізії з таких обезпечень на рускі добродійні цілі; длятого на жите треба обезпечити ся тільки через „Дністер“.

ДНІСТРА

фонди вносьть з кінцем 1902. р. 838.364 К і всі уміщені в цінних паперах пупілярних.

ДНІСТЕР

уділяє агенції селянам особливо там, де ще не роблять дотеперішні агенти.

ДНІСТРА

агенти заробили вже 432 тисячів корон провізії.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годні				відходить о годні			
6:10		з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6:22		до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор	
6:20		з Чернівців (Галацу), Чорткова, Деятина		6:30		до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	
6:50		з Брухович, щод. від 15. мая до 13. вер. вк.		6:43		дв. Підзамче	
7:35		з Самбора (по отвореню зел. Львів-Самбір)		6:45		до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	
7:40		з Янова		8:25			
7:55		з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		8:35		до Кракова (Відня, Праги), Берлина	
7:55		на дв. головний		9:05		до Лавочного, Хирова, Калуша	
7:45		з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова		9:15		до Янова	
8:10		з Станиславова (від 1. мая до 30. вер. вкл.)		9:25		до Самбора, Хирова (по отвор. шляху)	
8:15		з Сокаля, Рави рускої		9:40		до Вельця, Сокаля, Любачова	
1:30		з Кракова, Відня, Праги, Берлина		2:40		до Чернівців, Потутор, Деятина	
10:25		з Ряшова, Любачева		10:35		до Тернополя, Потутор, дв. Підз.	
11:15		з Станиславова (Кересмезе, Потутор)		10:40		дв. гол.	
1:10		з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава		1:14		до Янова від 17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.	
1:25		з Янова		1:55		до Пустомит 1. черв. до 13. вер. в нед. і сьв.	
2:15		з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.		2:10		до Брухович від 17. мая до 13. вересня	
2:30		на дв. голов.				в неділі і сьвята	
3:14		з Брухович (15. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)		3:05		до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
4:35		з Стрия, Самбора, Скольного (1/5—30/9)		3:15		до Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.	
5:06		з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.		3:25		до Ряшова, Любачева	
5:30		на дв. голов.		3:30		до Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.	
1:40		з Чернівців, Іцкан		3:40		до Самбора, Хирова (по отвор. шляху)	
		з Кракова, Відня, Праги, Берлина					
		з Вельця, Сокаля, Любачева					
НІЧ				НІЧ			
8:04		з Брухович (17. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)		12:45		до Станиславова, Жидачева	
8:25		з Брухович (15. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)		6:15		до Кракова, Відня, Берлина, Варшави	
9:12		з Брухович (від 1. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)		6:30		до Янова від 17. мая до 13. вер. буден дні	
9:20		з Чернівців, Букарешту		6:40		авід 1/5 до 1/6 і від 1/4 до 3/4 1904. щоденно	
9:25		з Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і сьв.)		7:19		до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	
8:40		з Кракова, Відня, Берлина) Ясла, Римадова		7:20		до Сокаля і Рави рускої	
2:31		з Самбора, Сянока (по отвор. шляху Львів-Самбір)		7:20		до Черемшля від 1. мая до 31. жовтня	
		з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)		8:14		до Брухович (17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.)	
		з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.		9:00		до Підволочиск, Бродів гол. дворець	
		на дв. голов.		9:20		дв. Підзамче	
		з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша		9:55		до Янова від 17. мая до 13. вер. в нед. і сьв.	
		з Тернополя, Гримакова на дв. Підзамче		2:51		до Іцкан, Чорткова	
		на дворець головний		10:42		до Кракова, Відня, Варшави, Праги	
				10:55		до Підволочиск, Бродів дв. головний	
				11:00		дв. Підзамче	
				11:24		до Кракова, Відня, Праги, Самбора	
				4:10		до Брухович від 17. мая до 13. вер. щод.	
				5:50			

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6. години вечером до 5. години 59 минут рано.

Час середно европейскій ріжнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12, год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.